

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
CEZA BÖLÜMÜ

işlenmekle beraber, Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunmayan suçlara ait davaların Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği

ESAS NO : 1982/379
KARAR NO : 1982/392

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Ramazan Demir ve arkadaşları

Q L A Y : 3-2-1980 günü, Siverek ilçesi Nazırveran köyünde 4 kişi öldürülmüş tür. Siverek C. Savcılığı; olay tarihinde hasta ziyareti için Nazırveran köyüne giden maktullerin, geri dönerken yolda pusu kuran sanıkların açtıkları ateşle öldürüldüklerini, daha sonra Jandarma ile çatıştıklarını, böylece birden fazla kişiyi öldürmek, silahla yaralamak, Jandarmaya silahla mukavemet ve 6136 sayılı yasa ya aykırı davranmak suçlarını işlediklerini ileri sürerek talepname ile kamu davası açmıştır.

Siverek Sorgu Hakimliğince yapılan ilk soruşturma sonunda; sanıkların maktuller arasında kan davası bulunduğu, bu nedenle köylerine dönen maktulleri yol üzerinde pusu kurarak öldürdükleri, kimi kişilerin yaralandıkları, daha sonra olay yerine gelen jandarmalarla silahlı çatışmaya girdikleri ve 6136 sayılı yasa'ya aykırı davrandıkları dosya içeriğindeki delillerden anlaşılınca, sanıkların eylemlerine uyan TCK'nun 64/1. maddesi yoluyla 450/4., 5-10, 456/4., 463., 457/1., 258/2-3. ve 6136 sayılı yasa'nın değişik 13/2. maddesine göre cezalandırılmaları için son soruşturmanın Siverek Ağır Ceza Mahkemesinde açılmasına karar vermiştir.

Siverek Ağır Ceza Mahkemesi : 29-1-1982 gününde, 1981/194-1982/13 sayı ile; taraflar arasındaki siyasi görüş ayrılığından dolayı olayın meydana geldiği, yaygın şiddet eylemi niteliğinde bulunduğu, Sıkıyönetim kapsamına girdiği, keza Apocular örgütü ile ilgili, Sıkıyönetim Mahkemelerinde derdest genel bir dava bulunduğu, davaya bakmanın Mahkemelerinin görevi dışında kaldığı gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

Diyarbakır-Hakkari-Mardin-Siirt-Urfa ve Van illeri Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi: 27-4-1982 günü, 1982/69 sayı ile; atılı suçun kişisel nedenlere dayalı, tipik bölgesel suçlardan olduğu, Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunmadığı, siyasal veya ideolojik amaç söz konusu olmadığı, keza sanıkların yasa dışı örgüt ve eylemlerine ilişkilerinin bulunmadığı, davaya Adli Yargı yerinde bakılması gerektiği kanısıyla görevli yargı yerinin belirlenmesi için 2247 sayılı yasa'nın 19. maddesine göre mahkememize başvuruda bulunmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına Yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü; Kenan Terzioğlu'nun Başkanlığı'nda, İsmail Oğuz, Nevzat Doğan, Y. İsmet Ayer, Yaşar Çiftçioğlu, Hasan Çelikkale ve Nail Yücel'in katılmaları ile yaptığı 21-6-1982 günlü toplantıda, geçici raportör Danıştay Tetkik Hakimi M. İlhan Dinç'in raporu ile dosyadaki belgeler, Cumhuriyet Başsavcılığı ve Askeri Yargıtay Başsavcılığı'nın Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki düşünce yazıları okunduktan; toplantıya Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganiyolu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Demir Akarsu'nun aynı doğrultudaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü.

Sanıklara atılı suçlar; Urfa ili Siverek ilçesinde 26-12-1978 günü ilân olunan Sıkıyönetimden sonra 3-2-1980 tarihinde işlenmiştir.

Ma

Sıkıyönetim ilânından sonra, Sıkıyönetim Bölgesinde işlenen suçlara Sıkıyönetim Askeri Mahkemelerinin bakabilmesi için; bu suçların Sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin bulunması ve 1402 sayılı yasa'nın 15. maddesinde yazılı suçlardan olması gerekir.

Sanıklara atılı suçlar; 1402 sayılı yasa'nın 15/f. maddesinde yer almaktadır. Bu duruma göre atılı suçun Sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin olarak işlenip işlenmediği araştırılmalıdır.

Dosyada ifadesi bulunan sanık Ahmet Demir; çatışmaya girdikleri kişilerle aralarında husumet bulunduğunu, keza ölen Mehmet Güler'in köylerine gelerek, bize katılın, etraftaki köylerde soygun ve gasp yapalım dediğini bildirmiş, sanık Müslüm Demir ifadesinde, karşı taraf ile eskiden kalma veya yeni hiç bir husumet veya kan davaları bulunmadığını, bu kişilerin kendilerine devamlı olarak bizim gruba katılın diye baskıda bulduklarını, sanık Sabri Demir ise; karşı tarafın soygun, gasp, adam öldürme işini kendilerine saptanmış kişiler olduğunu, bizim gruba katılın, çivar köyleri basarak mallarını gasp edelim dediklerini beyan etmişlerdir.

Siverek Jandarma Bölümü Komutanlığı'nın 7-2-1980 günlü fezlekesinde; sanıklarla maktullerin araları daha evvel kan davası nedeniyle açık olduğundan sanıkların maktullere pusu kurarak öldürdükleri, bir iddiaya göre ölen 4 silahlı şahsın köydeki davalarını almak istedikleri sırada sanıkların olayı görmeleri üzerine aralarında çıkan silahlı çatışma sonunda olayın meydana geldiği belirlenmiştir. Dosyada ifadeleri bulunan kimi tanıklar, maktullerle sanıklar arasında eski bir husumet bulunduğunu, sanıkların bu nedenle atılı suçu işlediklerini beyan etmişlerdir. Siverek A. Ceza Mahkemesinde yapılan duruşma sırasında tanık Ramazan Güler, olay sırasında sanıklardan Müslüm Demir'in hepiniz öleceksiniz, sizin gibizenginler hep ölecek, hepinizin akibeti ölümdür dediğini, bu sözler üzerine Apocu örgütle karşı karşıya olduğunu anlادığını, Apocuların kendilerine katılmalarını istediklerini, kendileri buna yanaşmayınca cezalandırılmalarını istediklerini, sanıklardan Aydın Demir ise; kendilerinin Apoculara katılmalarının istendiğini, karşı tarafın Apocularla işbirliği içinde olduklarını söylemişlerdir.

Tüm bu bulguların birlikte değerlendirilmesinde, sanıklara atılı suçların kişisel nedenlere dayalı bölgesel suçlardan olduğu, olayın politik veya ideolojik görüş ayrılığından meydana geldiğine dair kesin ve yeterli delil bulunmadığı, aksine Urfa Emniyet Müdürlüğü'nün 323. dizideki, İçişleri Bakanlığı'nın 307. dizideki, Diyarbakır Sıkıyönetim Askeri Savcılığı'nın 313. dizideki yazılarının birlikte incelenmesinden, sanıkların siyasal veya ideolojik, yasa dışı örgüt ve eylemlerle ilişkilerinin bulunmadığı görülmekle suç, Sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin değil, güncel zabıta olayı niteliğinde bulunmaktadır. Kimi tanık ve sanıkların, olayda Apocular isimli yasa dışı örgütün ilgisi olduğu yolundaki beyanları, kesin olarak kanıtlanamadığından olayın siyasal veya ideolojik yönü bulunmamaktadır.

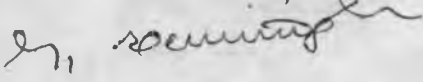
Bu duruma göre sanıklara atılı suçlar, Sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin olarak işlenmediğinden, 1402 sayılı yasa'nın 15. maddesindeki ön koşul gerçekleşmemiş olmakla, davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerekir.

Bu nedenle, Siverek Ağır Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Adli Yargı da görülmesine, Siverek Ağır Ceza Mahkemesinin 29-1-1982 günlü, 1981/194, 1982/13 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 21-6-1982 gününde kesin olarak oy birliğiyle karar verildi.

Başkan

Kenan Terzioğlu

Üye

İsmail Oğuz

Üye

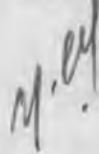
Nevzat Doğan

Üye

Y.İsmet Ayer

Üye

Yaşar Çiftçioğlu

Üye

Hasan Çelikkale

Üye

Nail Yücel

